

Psykolog

Klager

Oslo, 26.02.2019
FER-sak: 33/19K

FAGETISK KLAGESAK

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 07.03.18 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 24.02.19.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Innklaget psykolog gjennomførte en sakkyndig utredning for tingretten i en sak som gjaldt omsorg for barn. Som ledd i arbeidet skrev psykologen en erklæring til tingretten og uttalte seg som vitne i hovedforhandling. Klagerne er besteforeldre til barnet og dermed ikke direkte part i saken. Klagerne viser til at de som en del av barnets nettverk er omtalt i psykologens erklæring og at deler av psykologens uttalelser om dem er gjengitt i tingrettens dom.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: *5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

SAKSGANG:

- 07.03.18 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem.
- 28.10.19 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 29.10.19 Psykologen ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesielle punkter i "Ethiske prinsipper for nordiske psykologer" (EPNP).
- 13.12.19 FER mottok redegjørelse fra psykologen.
- 10.01.20 FER mottok kommentar fra klager.

- 15.01.20 Kommentar fra klager ble sendt psykologen med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer. FER har ikke mottatt sluttkommentarer.
- 24.02.20 FER sluttbehandlet saken.

OPPSUMMERING AV TILSENDT DOKUMENTASJON

i) Klagers brev til FER

I sitt første brev til FER viser klagerne til følgende sitat som er hentet fra psykologens erklæring:

Side 25. «Oppsummeringsvis vurderer jeg at i så stor grad å tre inn i guttens anklager som far og samboer og delvis fars nettverk har gjort, og samtidig kreve at skole, Bup, barnevern og sakkyndige gjør det samme, er etter min vurdering ikke utviklingsstøttende for gutten.»

I tingrettens dom er det tatt inn tre sitat fra psykologens erklæring som blant annet omhandler klagerne:

Side 5. «Den (dato) sendte (psykologen) bekymringsmelding til barneverntjenesten med henvisning til at far og hans nettverk agerte på en måte som ikke var støttende for gutten og som muligens kunne skade guttens psyke, forsterke realitetsbristende materiale og øke guttens angstnivå.»

Side 16. «Sakkyndig (psykologen) uttalte i en bekymringsmelding at hun oppfattet at far og hans nettverk ikke opptrådte på en utviklingsstøttende måte for gutten og at dette kunne være skadelig for hans psyke, forsterke realitetsbristende materiale og øke guttens angstnivå.»

Side 25. «(Psykologen) har imidlertid uttrykt skepsis til at samvær finner sted, også med tilsyn, så lenge far og fars omgivelser ikke klarer å slå seg til ro med det faktum som både politi, barneverntjeneste og de sakkyndige legger til grunn.»

Klagerne mener psykologens påstander er falske og finner dem grovt injurierende. De viser til at de aldri noen gang har truffet psykologen, snakket med eller hatt møte med vedkommende.

ii) Relevante punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 28.10.2019 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

FER bad psykologen særlig reflektere over uttalelser om klagerne uten at psykologen hadde møtt dem og innhentet deres syn på saken.

iii) Psykologens redegjørelse.

Psykologen beskriver bakgrunn for saken. Hun ble først oppnevnt etter §61 nr 1 i barneloven men saken utviklet seg deretter til å bli en barnevernssak og politisak parallelt. Psykologen fikk da en annen rolle hvor hun arbeidet med å innhente komparentopplysninger «fra ulike instanser». En annen psykolog tok over som sakkyndig og arbeidet direkte med de ulike aktørene i saken. Grunnet dommerbytte i saken ble innklaget psykolog bedt om å skrive en rapport til tingretten.

Psykologen skriver at hun valgte å være generell i sin omtale av nettverket, og at hun ikke har omtalt klagerne direkte. Psykologen begrunner sin måte å omtale klagerne i hennes mandat fra retten og skriver at hun ikke vurderte at det var behov for slike vurderinger av klagerne i saken.

Psykologen skriver at hun forstår at klagerne kan føle på frustrasjon over å ikke bli kontaktet for samtale og at de «føler på mye vanskelig i forhold til både prosess, utfallet av saken og rapporten».

iv) Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse.

Klager ber i sin kommentar om at psykologen navngir hvilke personer som utgjør «noen i nettverket». Klager ønsker «full åpenhet, hvilken informasjon og hvilke personer» som er bakgrunnen for de formuleringene psykologen har valgt å være generell om.

Til slutt påpeker klager at de ikke har samvær med det aktuelle barnet i dag med bakgrunn i barnevernets nyttiggjøring av psykologens vurdering av far og fars omgivelser.

v) FER har ikke mottatt sluttkommentarer fra psykologen.

FERS VURDERING OG KONKLUSJON

FER har begrenset innsyn i saksgangen men forstår at foreldretvistsaken dette gjelder har utviklet seg til å bli en mer komplisert sak enn hva som er vanlig etter barnelovens §61 nr 1. Videre forstår FER at den erklæringen psykologen har skrevet ikke er en fullstendig sakkyndig erklæring men heller et oppsummerende notat i forbindelse med et begrenset mandat. FER forstår det slik at hovedvekten av det psykologfaglige sakkyndige grunnlaget i den større saken er gjort av en annen psykolog enn innklaget.

Det er blant annet vektleggingen av den sakkyndiges vurderinger i dommen det blir klaget på. Psykologens notat ble utformet for behandling i en rettslig ramme. Det er opp til oppdragsgiveren (tingretten), og til partene å vurdere hvilken vekt et slikt notat skal få for videre beslutninger, og å etterspørre utdypinger i de muntlige forhandlingene ved eventuelle mangler i den skriftlige rapporten. FER legger til grunn at det har vært anledning for prosessfullmektige og dommeren i saken til å utfordre eller komme med anmerkninger til psykologens vurderinger i retten.

Psykologen skriver at hun har valgt å være generell i omtalen av barnets nettverk, men at det *kan* ha vært tydelig for både klagerne og for andre i saken at klagerne er blant de som omtales. FER vurderer at psykologen har gjort en faglig vurdering når hun velger å ikke navngi eller tydeliggjøre hvem «nettverket» var. Tatt i betraktning at psykologens mandat later til å ha vært så begrenset og det skriftlige arbeidet som klagen angår var tilsvarende begrenset, vurderer FER at psykologens valg om å «være generell» ikke er godtgjort som et brudd på EPNP. FER har forståelse for at faglige vurderinger vil kunne oppleves som belastende uten at dette i seg selv utgjør et brudd på EPNP.

Når det gjelder det første punktet i denne saken hvor psykologen gjør en vurdering av hva som er utviklingsstøttende for barnet, verken kan eller skal FER overprøve dette.

Psykologen og klagerne later til å være enige om at sitatene fra psykologen som omtales i dommen er av en generell karakter. Psykologen og klagerne er videre uenige i om dette er problematisk. Psykologen grunngir og reflekterer over sitt valg om å formulere seg på dette viset, og viser også til at hun forstår at dette har vært ubehagelig for klagerne. Psykologen viser til at hun har hatt befattning med et omfattende dokumentgrunnlag i saken og FER forstår det slik at det har vært et samarbeid mellom de sakkyndige. Grunnlaget psykologen har for å uttale seg slik hun gjør later derfor, etter FER sin vurdering, til å være tilstrekkelig.

I arbeidet som sakkyndig må psykologer gjøre vurderinger av overfor hvem og hvordan man velger å gjøre sin informasjonsinnhenting. Med mindre mandatet sier annet er det ikke pålagt å møte personer for å kunne gjøre vurderinger av hvordan de påvirker for eksempel barnet. Informasjonsgrunnlaget kan for eksempel være andre faglige vurderinger som er gjort.

Vedtak: ***5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.***

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Maria Løvvik Norheim, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER
Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Håkon Kongsrud Skard